

verslag

Bestuurskern

Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

D. Geritz
Senior beleidsondersteuner

T 070-4561806
M +31(0)6-52740211
david.geritz@minienw.nl

Datum

14 april 2020

Betreft	Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB)
Vergaderdatum en -tijd	6 april 2020
Vergaderplaats	Video-vergadering
Deelnemers	IenW: mw. Van Veldhoven (voorzitter), mw. Elsinghorst, mw. Absil, dhr. Geritz (verslag) JenV: mw. Van Dam, dhr. Gelton OM: dhr. De Rijck SZW: mw. Boussen (gedeeltelijk) IPO/Provincies: dhr. Burllet (gedeputeerde Limburg), mw. Smelik (gedeputeerde Flevoland), dhr. Van der Velde (gedeputeerde Zeeland), dhr. Nederlof VNG/Gemeenten: dhr. Buijtelaar (wethouder Borger-Odoorn), mw. Jorna UvW: dhr. Poppelaars (dijkgraaf waterschap Scheldestromen), mw. Reynaers

1. Mededelingen en (politieke) actualiteiten

- BZK laat zich vertegenwoordigen door IenW.
- Mw. Boussen zal de vergadering een half uur voor afloop moeten verlaten.
- (Inhoudelijke mededeling): Uitgangspunten milieubeleid

Toelichting door mw. Van Veldhoven:

- Afgelopen mei heeft mw. Van Veldhoven op de Nationale Milieudag van VVM aangekondigd een Milieuvisie uit te willen brengen met daarin - in samenhang met de NOVI - de uitgangspunten, principes en bouwstenen voor toekomstig milieubeleid. Zij heeft toen benadrukt te willen inzetten op meer sturing aan de voorkant. Ook onderstreepte zij het belang van participatie en samenwerking in het milieubeleid.

- Hierover is in het BOB van oktober 2019 al kort van gedachten gewisseld. Ook is een aantal keren met de decentrale overheden gesproken, bijvoorbeeld op 28 november met een aantal gedeputeerden en meest recent op 14 februari met de dg Milieu en Internationaal. Ook heeft zij van IPO de bestuurlijke agenda MTH aangeboden gekregen. Mw. Van Veldhoven ziet veel synergie tussen deze agenda en haar uitgangspunten. Veel van deze uitgangspunten worden door de partijen herkend en onderschreven. Tegelijkertijd is duidelijk dat er behoefte is aan een hogere mate van concreetheid.
- Sinds november is mw. Van Veldhoven minister voor Milieu en Wonen, en neemt zij in afwezigheid van Kajsa Ollongren een deel van haar portefeuille waar. Hierdoor heeft zij tot haar spijt de laatste maanden minder aandacht kunnen besteden aan de Milieuvisie dan zij zou willen. Daar komt nu de corona-crisis bij. Mw. Van Veldhoven geeft aan het gesprek over de verdere aanpak van het toekomstig milieubeleid te willen voortzetten. Zij denkt erover dit zo veel mogelijk stapsgewijs te laten plaatsvinden, bijvoorbeeld met een speech of een interview op Wereld Milieu dag (5 juni).
- Mw. Van Veldhoven benadrukt dat het VTH-stelsel de drager is van ons milieubeleid. Daarom is zij van plan een adviescommissie VTH in te richten. Deze commissie kan dan helpen te bekijken of het stelsel voldoende toekomstbestendig is en wat we nog kunnen doen om het stelsel te versterken.
- Over de betrokkenheid van andere partijen, zoals IPO en VNG, denkt zij nog. Wellicht is een begeleidingscommissie hier een goede vorm voor.

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid & Milieurisico's
Cluster E

Datum

14 april 2020

Discussie:

- Dhr. Burlet geeft aan het aanbod tot samenwerking toe te juichen: het IPO zal daar graag bij aansluiten.
- Ook mw. Smelik reageert positief. Zij komt terug op het gesprek tussen minister en gedeputeerden in november, waarbij werd stilgestaan bij de te volgen lijn. Voor IPO ligt daarbij de nadruk op de ontwikkeling van de agenda 'Gezonde en Veilige Leefomgeving', de doorontwikkeling van VTH als instrument om de doelen te bereiken, en het inzetten op Circulaire Economie. Om de gewenste kanteling teweeg te brengen is een goed functionerend VTH-stelsel noodzakelijk.

2. VTH uitvoeringsagenda

Toelichting door mw. Van Veldhoven:

- Aan de Tweede Kamer is toegezegd de uitvoeringsagenda VTH voor de zomer aan de Kamer te sturen.
- Uit de verschillende rapporten (Berenschot, Sorgdrager, signaal ILT, milieucriminaliteit) is een aantal thema's gedestilleerd. Voor deze thema's zijn trekkers aangewezen.
- IenW, BZK, IPO en VNG hebben plannen van aanpak geschreven

Vraag aan het BOB:

- Bent u akkoord met het verder uitwerken en uitvoeren van de bijgevoegde plannen van aanpak door betrokken partijen?
- Stemt u in met het opnemen van de thema's en acties in de brief aan TK (en mogelijk aan EK) juni 2020, met daarin een realistisch tijdspad voor de uitvoering?

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum

14 april 2020

Discussie:

- Mw. Van Dam spreekt haar steun uit voor het plan van aanpak, de uitwerking en de thema's. Voor JenV is het uiteraard belangrijk om milieucriminaliteit tegen te gaan. In dit geval gaat ook aandacht uit naar het voorkomen van dubbelingen met het traject van het Actieplan Milieucriminaliteit (agendapunt 3). Wel zou zij meer duidelijkheid over het beoogde tijdspad willen hebben.

Ook dhr. Gelton spreekt zijn steun voor het plan uit.

- Dhr. Bulet wijst eveneens op de samenhang tussen de VTH-uitvoeringsagenda en het 'Actieplan Milieucriminaliteit in de uitvoeringspraktijk van VTH', en waarschuwt voor het gevaar van versnippering. Daarnaast stelt hij vast dat er acties worden gevraagd van de provincies, zonder dat daar budget voor wordt verstrekt. Dit vermindert de efficiency.

Over dit laatste punt merkt mw. Van Veldhoven op dat voldoende budget uiteraard belangrijk is, maar dat de eerste stap bestaat uit commitment, inzet, en het stap-voor-stap bezien wat gezien de beschikbare middelen mogelijk is.

- Dhr. Buijtelaar is positief over de plannen, en laat weten dat de VNG in principe akkoord is. Daarbij blijft nog wel een voorbehoud, omdat dit tijdens een VNG-bijeenkomst op 23 april pas vastgesteld kan worden. Ook dhr. Buijtelaar zou graag meer informatie over het tijdspad willen hebben.
- Dhr. Poppelaars benadrukt het belang van de uitwerking van de adviezen uit het rapport Sorgdrager.
- Mw. Van Veldhoven stelt vast dat zij veel steun voor de beoogde aanpak hoort. De samenhang van de VTH-uitvoeringsagenda met het Actieplan Milieucriminaliteit heeft haar aandacht: dubbelingen moeten worden voorkomen, ook in de Kamerbrief.
- Mw. Absil geeft een toelichting op het tijdspad:
 - Voor de zomer moet de plannen van aanpak voor de diverse thema's uit de uitvoeringsagenda VTH er liggen;
 - Voor het Actieplan Milieucriminaliteit geldt hetzelfde tijdspad;
 - Bij het volgende BOB in oktober worden de meer uitgewerkte plannen geagendeerd, met daarin met name ook aandacht voor capaciteit en de financiële aspecten;

- Bedoeling is eind juni duidelijk te hebben wie in de commissie zitten en de commissie moet in principe voor de zomer kunnen starten. Streven is om einde dit jaar, uiterlijk volgend jaar het advies te krijgen. Dit is nodig wil het nog effect sorteren richting een nieuw kabinet.
- Uiteraard maken de effecten van het corona-virus de planning ambitieus.
De deelnemers aan dit BOB zullen van de voortgang op de hoogte worden gehouden en betrokken worden bij de samenstelling van de commissie.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum
14 april 2020

Conclusie:

- Het BOB steunt het verder uitwerken en uitvoeren van de bijgevoegde plannen van aanpak door betrokken partijen, en stemt in met het opnemen van de thema's en acties in de brief aan TK (en mogelijk aan EK) juni 2020, met daarin een realistisch tijdspad voor de uitvoering.

3. Milieucriminaliteit in de uitvoeringspraktijk VTH: actieplan

Toelichting door mw. Van Veldhoven:

- De werkgroep Aanpak Milieucriminaliteit werkt aan de aanpak van de knelpunten afkomstig uit het rapport 'De Markt de Baas' van het CCV (Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid).
- Hiervoor is het concept-actieplan opgesteld dat nu voorligt.
Voor elk gevonden knelpunt is een trekker uit de werkgroep gevonden die met het bedenken van een oplossing aan de slag gaat. (Het thema informatie-uitwisseling wordt later opgepakt, omdat dit thema overstijgend is).
- Drie onderwerpen, nl 1. Bestuurlijke aandacht, 2. Landelijke Handhavingsstrategie en 3. Onafhankelijkheid kennen overlap met de uitvoeringsagenda VTH. Daarom is er nauwe verbondenheid tussen de werkgroepen om dubbel werk en tegenstrijdigheden tegen te gaan.

Vraag aan het BOB:

- Kan het BOB zich vinden in de oplossingsrichtingen/het actieplan?

Discussie:

- Dhr. Buijtelaar laat weten dat dat gemeenten zich kunnen vinden in het actieplan. Daarbij moet wel worden opgemerkt, dat men moeite heeft met de term 'onafhankelijkheid', zoals hier gebruikt, omdat dit gelezen kan worden alsof er geen bestuurlijke integriteit zou zijn.

Mw. Van Veldhoven benadrukt dat niet bedoeld kan zijn dat bestuurlijke integriteit ontbreekt. Het is dan ook zaak er bij de verdere uitwerking op te letten dat die indruk vermeden wordt.

- Dhr. Burlet wijst erop, dat ook hier actie van de provincies wordt gevraagd, zonder dat er geld bij komt. Dat neemt niet weg, dat de provincies graag aan de problematiek van de milieucriminaliteit willen

werken.

- Mw. Smelik benadrukt hoe belangrijk het is dat wij leren. De bestuurlijke kant van de handhaving lijkt goed in elkaar te zitten; aan de strafrechtelijke kant moeten we nog veel leren, en is ook meer capaciteit nodig. Daarbij is het ook van groot belang, de juiste prioriteiten te stellen. Meer boa's en meer lef bij bestuurders: dat zouden goede stappen vooruit zijn. Justitie en bevoegd gezagen hebben dus een steuntje in de rug nodig: zo ook – constructief van aard – zijn deze opmerkingen bedoeld.

Mw. Van Dam dankt mw. Smelik voor het 'hart onder de riem'. Als zaken niet worden opgelost, werkt dat demotiverend. De strafrechtelijke aanpak heeft ook een krachtig VTH-stelsel nodig. We moeten dan ook goed naar onszelf kijken, en in oktober doorpraten over hoe meer bestuurlijke aandacht voor de uitvoering kan worden gegenereerd.

Ook dhr. De Rijck dankt mw. Smelik voor het hart onder de riem. Hij benadrukt het belang van samenhang tussen bestuurs- en strafrecht.

Conclusies:

- De deelnemende partijen voelen grote betrokkenheid bij dit onderwerp en willen zich ook hard maken voor de aanpak. Zij zullen kijken wat zij zelf kunnen doen, waar versterking het hardst nodig is, en hoe dat verder een plek kan krijgen in projectvoorstellen.

4. Governance omgevingsveiligheid 2020 e.v.:

a. Werkwijze IOV 2019-2020

Toelichting door mw. Van Veldhoven:

- In het BOB van oktober 2019 is van gedachten gewisseld over de bestuurlijk-strategische agenda van het BOB en heeft het BOB de hoofdlijnen uitgezet naar een gezamenlijke versterking van omgevingsveiligheid in de periode 2021 en verder.
- Om de bespreking/besluitvorming in het BOB te focussen op de bestuurlijk relevante onderwerpen ligt het voor de hand alleen zaken in relatie tot het (af)lopende programma IOV 2017-2020 in het BOB te bespreken waar in het Directeurenoverleg-Klein (IPO, VNG en IenW, als meest betrokken stakeholders bij het programma Impuls Omgevingsveiligheid en het vervolg daarop) geen overeenstemming over is of waar vanuit de directeuren behoefte is het BOB te betrekken.
- Omdat met dit stuk een deel van de betrokkenheid van het BOB wordt verschoven naar het directeurenoverleg is het van belang dat het BOB hier formeel over besluit.

Vraag aan het BOB:

- Stemt het BOB in met de werkwijze IOV 2019-2020?

Conclusie:

- Het BOB is akkoord met de voorgestelde werkwijze.

Bestuurskern

Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum

14 april 2020

b. Versterking omgevingsveiligheid 2021-2024: Samenhang en samenspel tussen clusters

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum
14 april 2020

Toelichting door mw. Van Veldhoven:

- In het BOB van 30 oktober 2019 is besloten om het programma IOV te beëindigen, maar op grond van een gezamenlijke agenda wel door te gaan met versterking van omgevingsveiligheid. Daarbij heeft het BOB contouren van uitwerking en aanpak vastgesteld. Het besluit van het BOB wordt uitgewerkt in het voor 7 clusters opstellen van een meerjarenvoorstel 2021-2024. De notitie 'Samenhang en samenspel tussen de clusters' beschrijft de cluster-overstijgende governance. Dit geeft de mogelijkheid de gezamenlijke aanpak te plaatsen in de context van de Milieuvisie en de bestuurlijke agenda MTH.
- Daarbij is ook onderkend dat bij een aantal clusters een gelijksoortige vraag voorligt als het gaat om de mogelijkheid om uitvoeringspartijen (OD's en VR's) te compenseren. Daarin ligt ook een extra reden cluster-overstijgend te kijken naar mogelijke oplossingen.
- We zullen kijken of er mogelijke onderbesteding ontstaat in 2020, en hoe daarmee om te gaan.

Vraag aan het BOB:

- Stemt het BOB in met de notitie 'Samenhang en Samenspel tussen de clusters'?

Conclusie:

- Het BOB is akkoord met de notitie.

c. Versterking omgevingsveiligheid 2021-2024: Meerjarenvoorstellen

Toelichting door mw. Van Veldhoven:

- De voorliggende meerjarenvoorstellen vormen, samen met de notitie 'Samenhang en samenspel tussen clusters', de uitwerking van het BOB – besluit van 30 oktober.

Vraag aan het BOB:

- Stemt het BOB in met de zeven clustervoorstellen?

Conclusie:

- Het BOB is akkoord met de voorstellen.

5. Formalisering Brzo+

Toelichting door mw. Van Veldhoven:

- Het convenant formaliseren BRZO+ is bedoeld om de samenwerking op de taken, die veelal toezicht- en handhavingondersteunend zijn (zoals Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte (GIR), en landelijke benadering risicobedrijven (LBR)) een formelere basis te geven.

Doel is, een deel van de gepercipieerde vrijblijvendheid weg te nemen en BRZO+ meer slagkracht en robuustheid te geven. Vrijblijvendheid werd o.a. geconstateerd door de OvV (Rapport Odfjell).

- Dit is een gezamenlijk project van de bij Brzo betrokken partijen.
- Het tijdspad is ambitieus. Beoogd wordt om convenant in oktober (en marge van BOB najaar) te ondertekenen.

Vragen aan het BOB:

- Kan het BOB instemmen met het voorstel om een bestuursconvenant uit te gaan werken?
- Kan het BOB ermee instemmen dat de uitwerking hiervan door SZW en IenW gezamenlijk met Provincies (IPO), JenV en BRZO+ wordt opgepakt?

Discussie:

- Dhr. Poppelaars geeft aan dat de Unie van Waterschappen graag bij dit traject betrokken wordt, en positief wil meedenken. Dit omdat de waterschappen, net als Rijkswaterstaat, beheerder zijn van de waterkwaliteit.

Dhr. Burllet en mw. Van Dam verwelkomen deze steun van harte.

- Dhr. Buijtelaar onderstreept het belang van het formaliseren van Brzo+.

Conclusies:

- Het BOB is akkoord met de uitwerking van een bestuursconvenant, en zo mogelijk de ondertekening daarvan tijdens het BOB in oktober 2020.
- SZW en IenW nemen gezamenlijk het initiatief voor het regelen van het benodigde overleg met de betrokken partijen.

6. Inspectieview

Toelichting door mw. Van Veldhoven:

- In het Bob van 30 oktober deelden we het uitgangspunt dat gegevensuitwisseling tussen toezichthouders essentieel is voor een goed werkend VTH-stelsel.
Daarbij benoemden we de Inspectieview als het enige systeem dat op dit moment - landelijk dekkend - de verplichte uitwisseling van milieugegevens tussen toezichthouders kan ondersteunen.
- Inzet is om per 2021 de laatste omgevingsdiensten ook aan te sluiten op de Inspectieview en tot een logisch tariefstelling voor de omgevingsdiensten te komen.
- Vandaag zou een voorstel voor tariefstelling van de omgevingsdiensten aan u worden voorgelegd, waarbij de gebruiksvriendelijkheid van het systeem op uw verzoek zou worden meegenomen.
De voorliggende notitie informeert u dat er meer tijd nodig is om tot een tariefvoorstel te komen. Hiervoor moet namelijk ook kritisch worden gekeken naar de tarieven van alle andere aangesloten partijen, ook die van de andere twee Inspectieview-onderdelen Binnenvaart en Bedrijven.
Daarbij wordt ook gekeken of de governance hierop moet worden aangepast.

Bestuurskern

Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum

14 april 2020

Vragen aan het BOB:

- De deelnemers wordt gevraagd kennis te nemen van de voortgang van de herziening van de financiering en de governance van de Inspectieview.
- Kan het BOB instemmen met de uitgangspunten voor de financiering van de Inspectieview?

Bestuurskern

Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum

14 april 2020

Discussie:

- Dhr. Burlet brengt naar voren dat het belangrijk is, goed te communiceren met alle betrokken partijen, om ze te vragen wat ze van Inspectieview vinden, en vooral ook te laten zien wat het hen oplevert. Zoals het nu gaat, lijkt het de deelnemers dat ze meer moeten gaan betalen, zonder dat ze daar baat bij hebben.

Ook dhr. Buijtelaar benadrukt dat de inhoud van het systeem functioneel moet zijn.

Mw. Smelik verwoordt een reactie vanuit omgevingsdiensten: men stopt er gegevens in, en ziet vervolgens dezelfde gegevens terug. Op die manier ontstaat geen meerwaarde voor de gebruiker.

Er lijkt een 'kip-ei-situatie' te bestaan: doordat partijen onvoldoende uit het systeem kunnen halen, zijn ze niet gemotiveerd om er in te investeren, en doordat er minder in het systeem wordt geïnvesteerd, valt er minder uit te halen. 'Leveren' is een voorwaarde voor 'opleveren'.

- Dhr. Buijtelaar geeft aan dat financiële compensatie een belangrijk punt is.
Mw Van Veldhoven laat weten het voorstel voor compensatie nog niet te kennen. Wel gaat het hier om een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Mw. Boussem meldt dat de Inspectie SZW aangesloten is bij Inspectieview. De inspectie beraadt zich op haar positie in deze, en laat weten betrokken te willen blijven.

Conclusies:

- Bij de verdere uitwerking moet samen met gebruikers worden nagedacht over wat nodig is om uit de 'kip-ei-situatie' van 'niet interessant genoeg - daarom niet investeren - daardoor niet interessant genoeg' te komen.
- JenV zal nagaan in hoeverre het mogelijk is justitiële gegevens in het systeem te delen om daarmee de waarde ervan te vergroten. JenV zal hierop bij de deelnemers aan het BOB terugkomen.

7. Rondvraag en sluiting

- Dhr. Burlet laat weten dat de provincies Circulaire Economie zeer belangrijk vinden voor het halen van de klimaatdoelstellingen. Provincies ervaren op dat gebied echter een gebrek aan centrale samenhang en sturing op rijksniveau, waardoor het voor hen lastiger is hierop aan te haken.

Mw. Van Veldhoven deelt het enthousiasme voor de mogelijkheden van Circulaire Economie, en zegt toe Directeur-Generaal Milieu en Internationaal, dhr. Lapperre, te vragen contact op te nemen met de heer Burlet.

- Dhr. Poppelaars laat weten dat de Unie van Waterschappen een nieuwe directeur heeft in de persoon van Meindert Smallenbroek. Dhr. Smallenbroek zal waarschijnlijk ook aanschuiven bij het voorbereidend directeurenoverleg voor het BOB van oktober 2020. Sander Mager neemt het volgende BOB namens de Unie voor zijn rekening.

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum

14 april 2020